

**JAVASLAT**

**az „1000 éves sólyi templom”**

**Veszprém Megyei Értéktárba történő felvételéhez**

**Készítette:**

Bikádi László Károly (név)

..... (aláírás)

Hajmáskér, 2014. május 09. (település, dátum)

**Az 1000 éves Solyi Templomért  
Alapítvány**

8192 Hajmáskér, Rákóczi u. 43.  
Számlaszám: 73200189-11106258  
Adószám: 18921148-1-19

(P. H.)

## I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:  
Bikádi László Károly, az 1000 Éves Sólyi Templomért Alapítvány kuratóriumi elnöke
2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:  
Név: Bikádi László Károly kuratóriumi elnök  
Levelezési cím: 8193 Hajmáskér, Rákóczi u. 43.  
Telefonszám: 30/654-5154  
E-mail cím: solyomsolyma@gmail.com

## II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: Az 1000 éves sólyi templom
2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása  
 agrár- és élelmiszergazdaság       egészség és életmód       épített környezet  
 ipari és műszaki megoldások       **kulturális örökség**       sport  
 természeti környezet       turizmus
3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye 8193 Sóly, Árpád köz
4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik  
 települési       tájegységi       **megyei**       külföldi magyarság
5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

### Sóly 1000 éves temploma (történelmi emlékhely / református templom)

Sóly 1000 éves temploma ún. egyhajós egyenes-záródású épület. Jellegetes Árpád-kori templom melynek első írásos említése 1009-ből származik, arról az oklevélről, melyben első királyunk Veszprém Püspökségének falvakat és várakat adományoz. Ez az oklevél, mely első említése Veszprém, Zala (Kolon), és Fejér megyéknek, ily módon az 1000 éves vármegyerendszernek is. 2009-ben itt ünnepelték fennállásukat az 1000 éves megyék, melynek emlékét emlékkő idézi a templom padlózatában, a bejáratnál.

A 2009-ben befejezett belső régészeti ásatásokon előkerült nyílhegy és cserépbogrács darabok alátámasztani látszanak azt a történelmi tény, mely szerint Sóly határában játszódtott 997-ben Koppány és István csatája, ily módon a Keresztyén Magyar Állam /Magyarország/ szülőhelye. A templomi ásatások alapján elképzelhető, hogy Vajk herceget itt rejtették el a Veszprémet felmenteni készülő seregek, és míg Hont, Pázmán, és Vecellin lovagok vezetésével a csata eldőlt, itt imádkozott az ifjú herceg Isten gondviseléséért. Ez indokolhatja, hogy egy akkoriban mocsaras területen, mely ma is a falu vízgyűjtő területének centruma, építette fel fogadalmi kápolnáját és nem valamelyik közeli domb tetején.

A templom értékelésében kiemelkedő szerepet játszik a főhajóban feltárt 20 gyermeksír, melyek sajátos temetésének okát és egymáshoz fűződő viszonyukat még vizsgálják a régészek. A valószínűleg kora középkori sírok, vagy az ún. „aprószentek” tiszteletének tudhatók be, vagy valamely kiváltságos család tagjai lehettek.

A reformációnak köszönhetően Európában is egyedülálló díszítő ornamentika került felfestésre a templombelső falára az ablakok és a diadalív köré. A mára már végveszélyben lévő festések gyönyörűen bizonyítják, hogy református őseink nem fehér, hanem csodálatosan kifestett templomokban hallgatták az igét.

A felfestéseken kívül az Iparművészeti Múzeum őrzi a templom feltett kazettás mennyezetét és karzatát, melyet Koós Károly vásárolt meg a múzeum számára, és csak a szószékkorona őrzi ma a templomban az eredeti díszes fafestések emlékét, ugyanakkor a régi állapot, viszonylag kis ráfordítással visszaállítható lenne.

A templom felújítása esetén a jelenlegi történelmi emlékhely cím mellett joggal lenne az „Europa Nostra” díj várományosa is.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

**A templom az ország legrégebbi falusi temploma és a keresztény magyar állam bölcsője – egyedülálló, amit az épület jelképez, mind fizikailag, mind pedig eszméjében.**

**2013 májusában történelmi emlékhellyé nyilvánította Magyarország Kormánya.**

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

[www.soly.hu](http://www.soly.hu)

Veress D. Csaba: Sóly ezer éve (997-1997 Sóly Emlékbizottság, Sóly, 1997.) - <http://mek.oszk.hu/02100/02188/02188.htm>

[www.muemlekem.hu](http://www.muemlekem.hu)

[http://hvg.hu/tudomany/20100927\\_solyi\\_reformatus\\_templom\\_kozepkori\\_aldoza](http://hvg.hu/tudomany/20100927_solyi_reformatus_templom_kozepkori_aldoza)

<http://www.metropol.hu/cikk/1060014-nemzeti-emlekhely-lett-a-solyi-reformatus-templom>

[http://www.latvany-terkep.hu/magyar/oldalak/reformatus\\_templom\\_soly/](http://www.latvany-terkep.hu/magyar/oldalak/reformatus_templom_soly/)

<http://nori.gov.hu/tortenelmi-emlekhelyek/Soly/soly-reformatus-templom/>

<http://veol.hu/hirek/tortenelmi-emlekhely-lett-1545191>

[http://mult-kor.hu/20081030\\_feltarjak\\_a\\_legregibb\\_magyar\\_falusi\\_templomot](http://mult-kor.hu/20081030_feltarjak_a_legregibb_magyar_falusi_templomot)

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

[www.soly.hu](http://www.soly.hu)

### III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
2. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat





## NYILATKOZAT

Alulírott, Bikádi László Károly, mint Az 1000 Éves Solyi Templomért Alapítvány kuratóriumi elnöke, hozzájárulok az „1000 éves solyi templom” Megyei Értéktárba történő javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek további felhasználásához.

Hajmáskér, 2014. május 09.

**Az 1000 éves Solyi Templomért  
Alapítvány**  
8192 Hajmáskér, Rákóczi u. 43.  
Számlaszám: 73200189-11106258  
Bikádi László Károly  
Adószám: 18921148-1-19

kuratóriumi elnök